

Bypakke i Moss

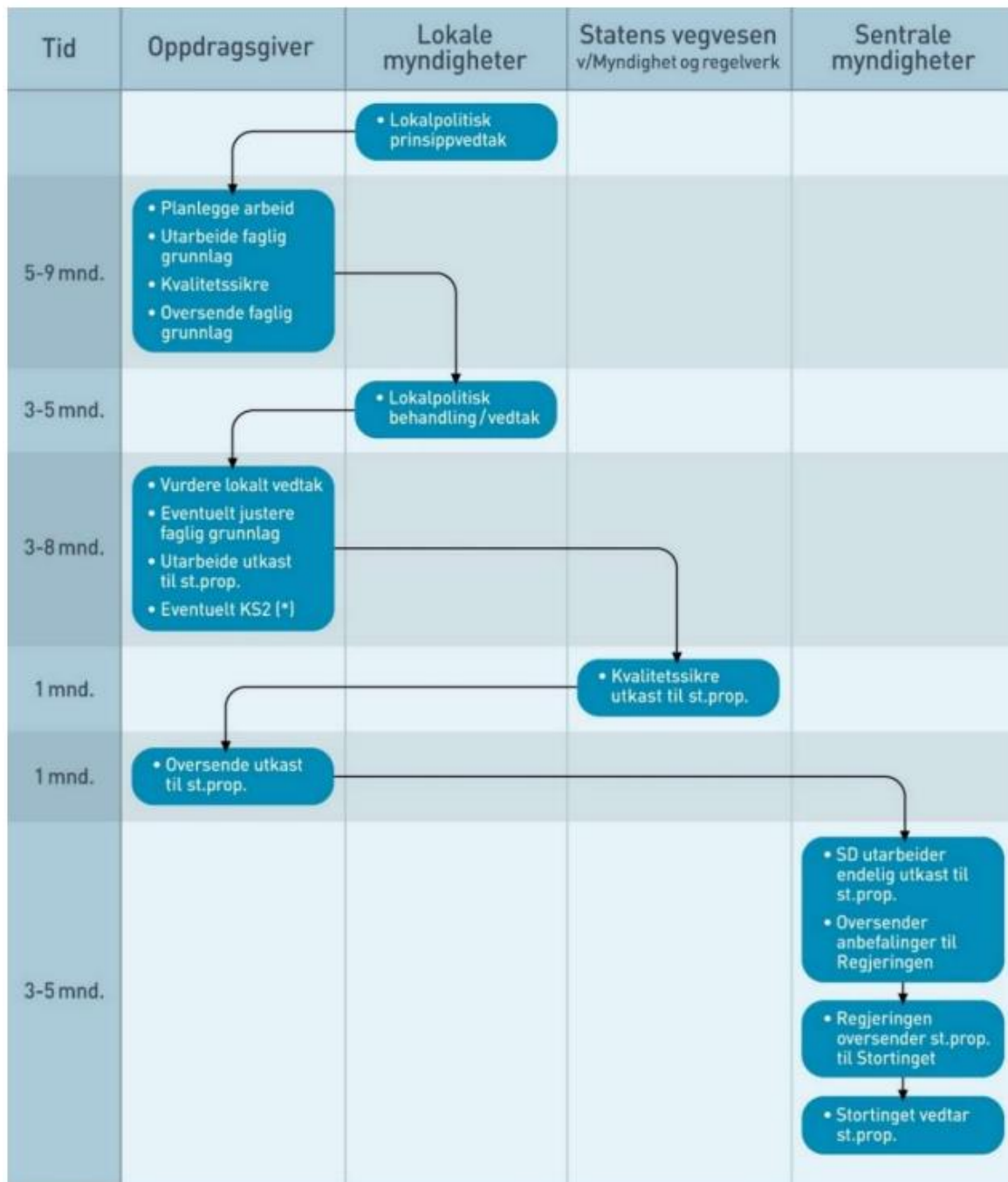
Miljøløftet Moss – møte med politisk styringsgruppe
2. desember 2024

André Kraemer Góes

Areal- og transportplanlegger – enhet for Samfunnsutvikling



Moss
kommune



[*] Samferdselsdepartementet er ansvarlig for gjennomføring av KS2.



 **Bypakke
Ålesund**

BYPAKKE  BODØ

**bypakke
GRENLAND**

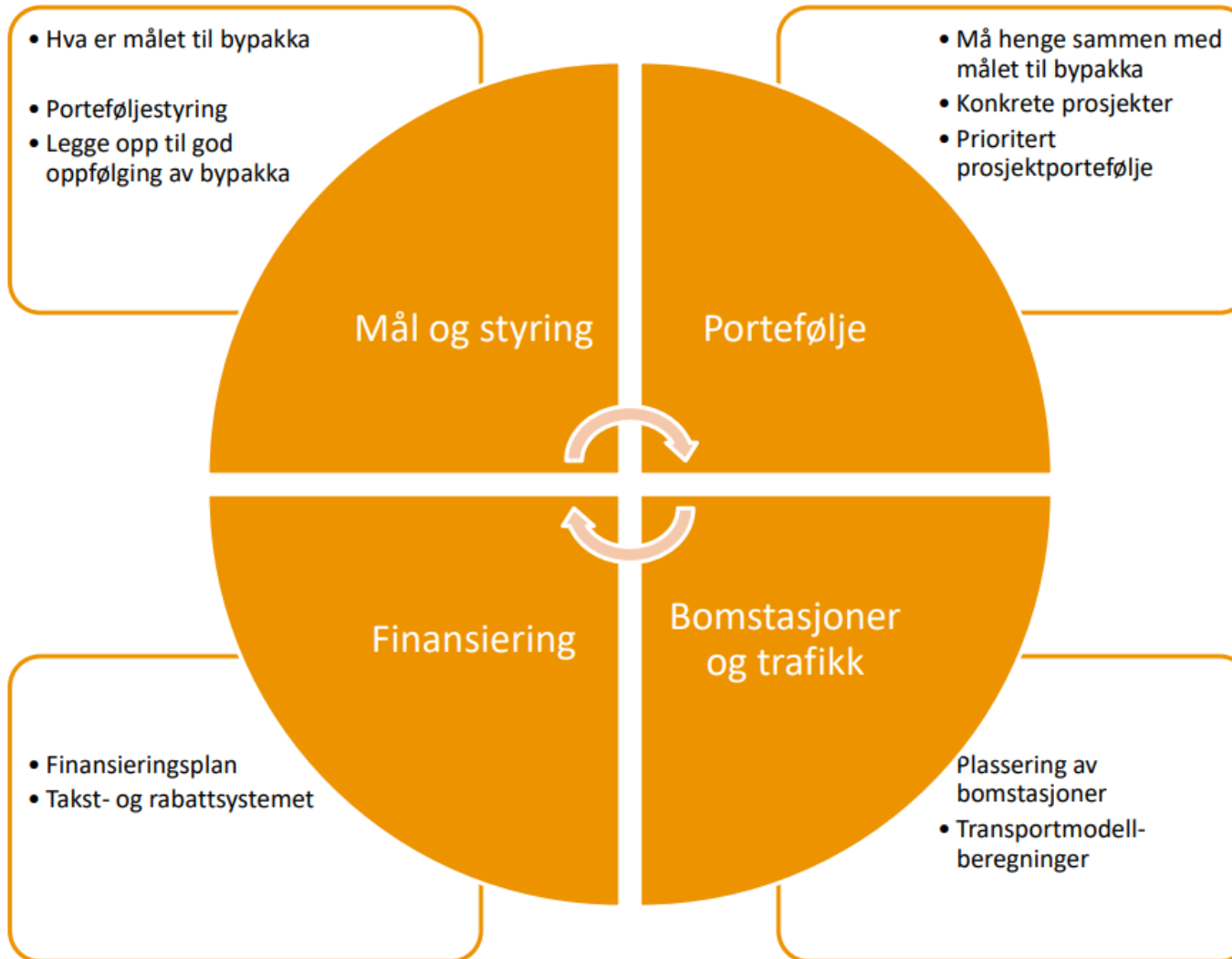
**Bypakke Nedre
Glomma**

Bypakke i Moss – status

- «Styringsmøte» 26. november
ØFK, Moss kommune, Statens vegvesen,
Miljøløftet Moss
- Hvordan skal en bypakke se ut?
Grunnlag for vedtaket før sommer 2025
- Etablering av administrativ arbeidsgruppe
med ØFK, Moss kommune, Statens vegvesen,
Miljøløftet Moss



Planlegging av en bypakke



Nytteprinsippet: Hvem skal betale for investeringer?

Dette er hovedalternativene for lokal finansiering:

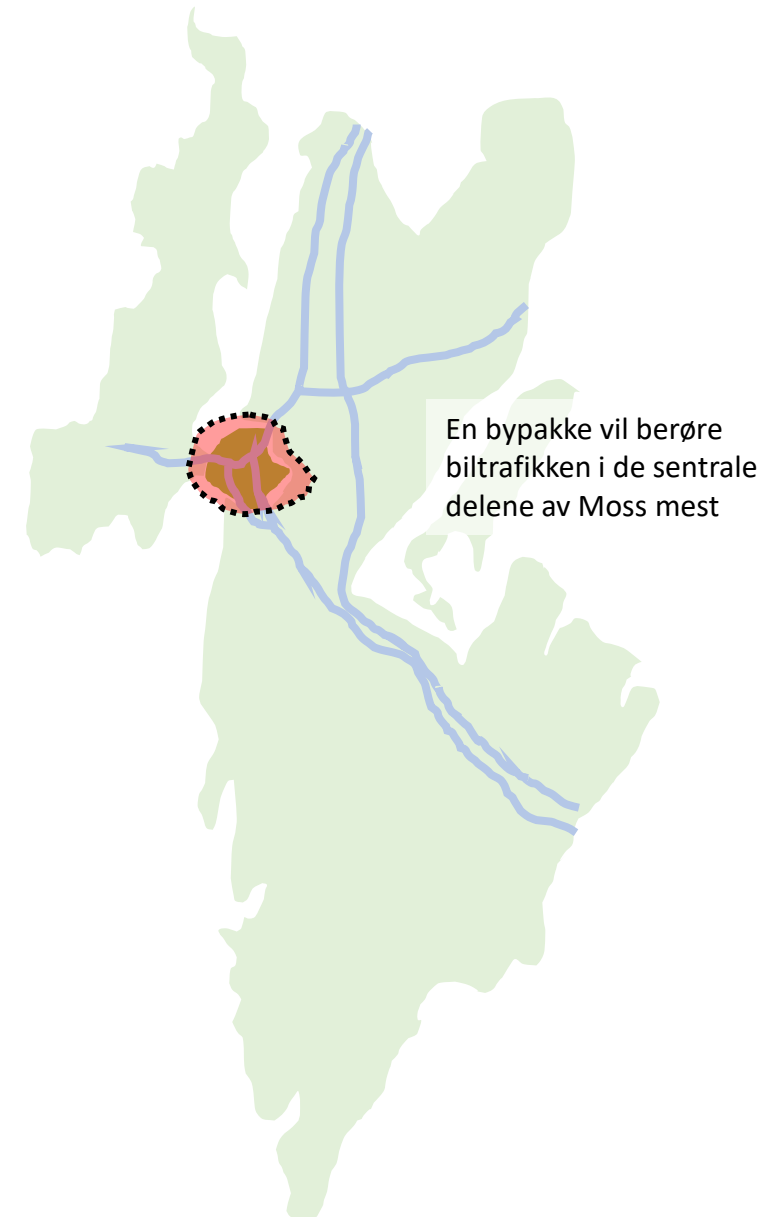
Opprinnelig tolkning:

- Nytteprinsippet innebærer at de som betaler bompenger skal dra nytte av bruken av inntektene.

Nyere, bredere tolkning:

- Nytten for bilistene øker ved bedre framkommelighet på veiene (bypakke)

Ref.: Oslopakke 1-2-3



Hovedprinsipper bypakke Moss

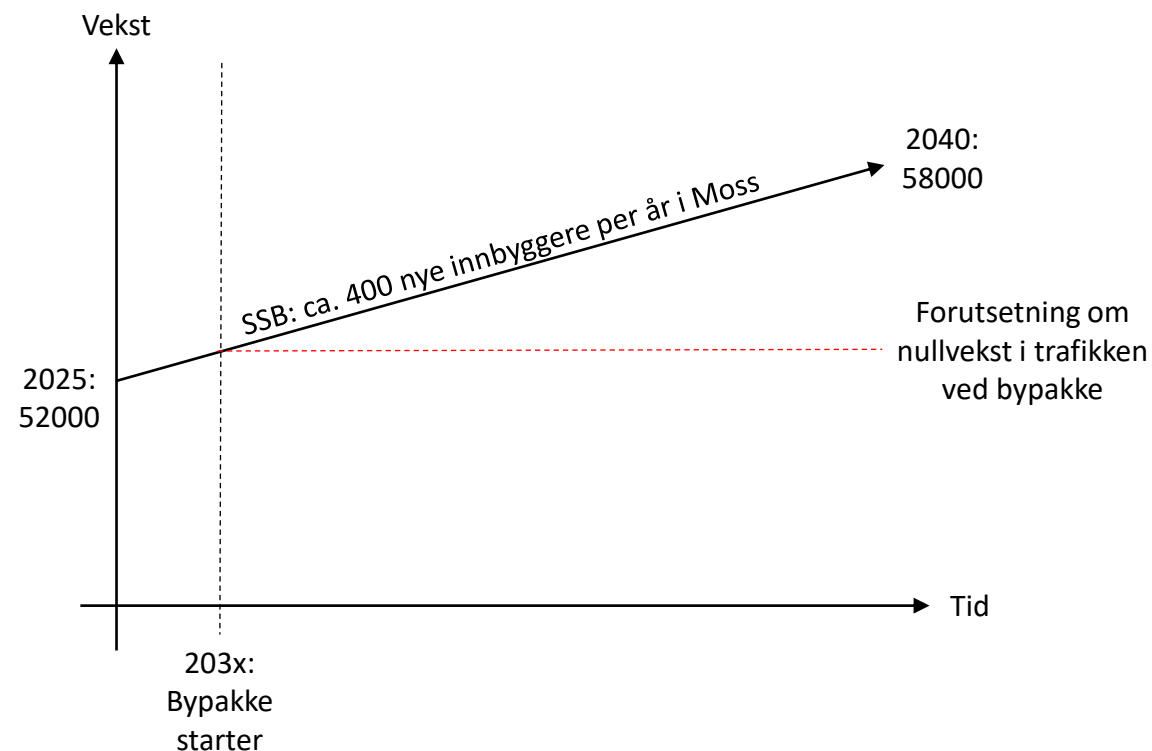
Nullvekstmålet er mest sannsynlig å nås ved å kombinere flere typer virkemidler.

En bypakke skal:

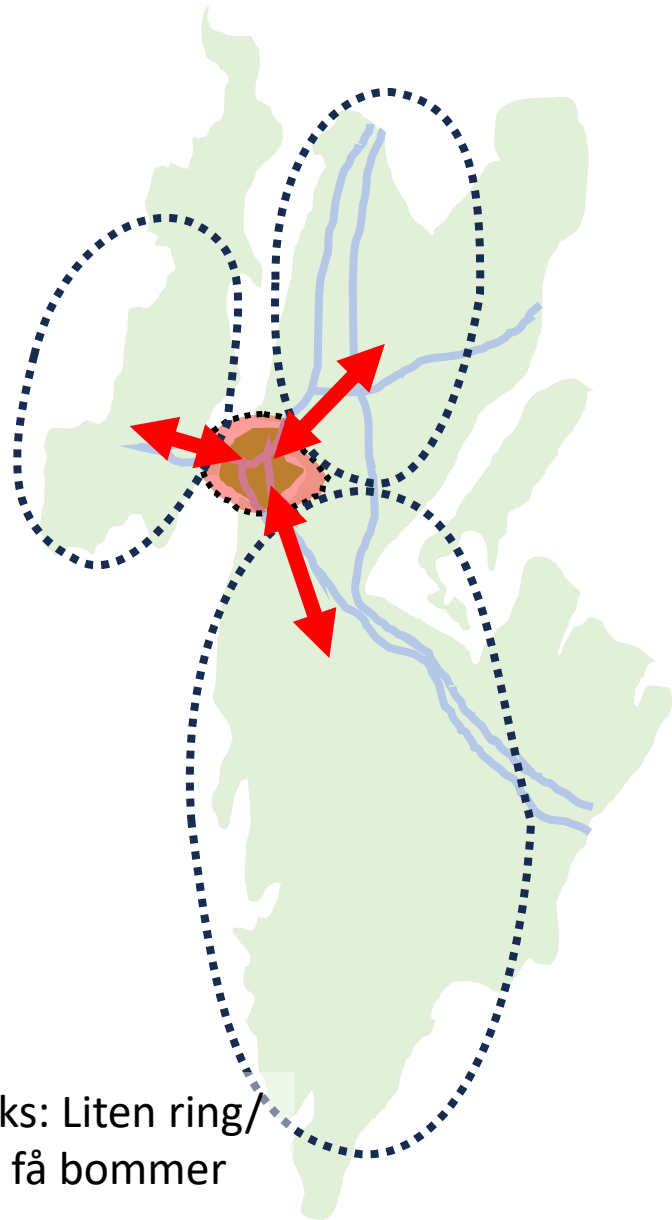
- redusere reisetid for flest mulig
- redusere miljøulemper
- ivareta samfunnets mobilitetsbehov

Måter å internalisere eksterne virkninger

- punktfinansiering med bompenger (ett prosjekt = en bom)
- bomring med miljø- og tidsdifferensierte takster
- parkeringsgebyr og ulike trafikkrestriksjoner (miljøsoner m.m.)
- andre statlige løsninger (f.eks. Tromsø-modellen)



Hvilken fordelingsvirkninger har utformingen av bomringen i Moss?



Eks: Liten ring/
få bommer

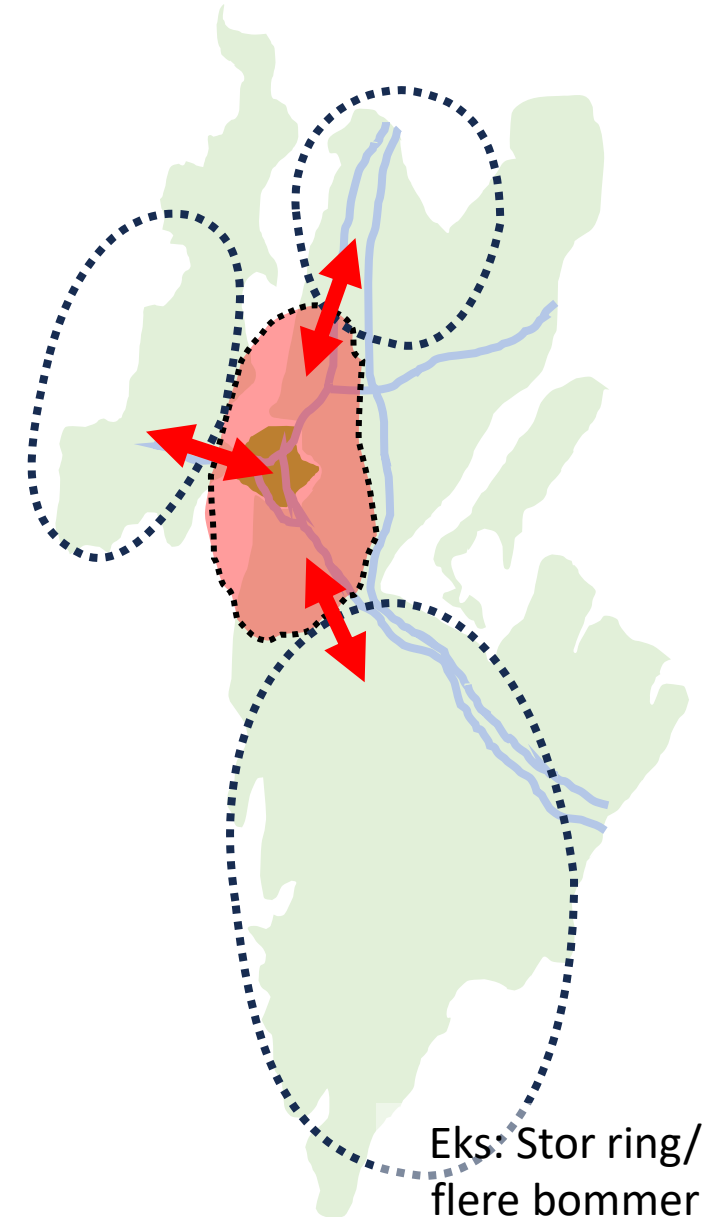
Bypakke-porteføljen skal gjelde for hele kommunen, mens bommene dekker kun deler av den

Liten bomring:

- restriktive virkemidler begrenset geografisk
- nyttetiltak tilgjengelige for resten av kommunen
- svakere sammenheng mellom nytte/betaling

Stor bomring:

- virkemiddelbruken fordeles på flere
- innenfor sentrale områder: reduserte miljøulemper, får effekter av nyttetiltak uten/lav betaling
- sterkere sammenheng mellom nytte/betaling



Eks: Stor ring/
flere bommer

Hvordan redusere sentraliseringsvirkningen ved en stor bomring?

Lokaliseringseffekter:

Stor bomring kan gjøre sentrale områder mer attraktive enn en liten bomring. Ytterligere virkemidler (miljø-rush-avgift) kan forsterke dette.

Det kan reduseres for områder utenfor ved å forbedre alternative mobilitetsløsninger.

I områdene rett utenfor bomringen:

- bedre busstilbud
- tiltak som bidrar til bedre framkommelighet gående
- mer attraktive, sammenhengende sykkelveisystem

I ytterområdene:

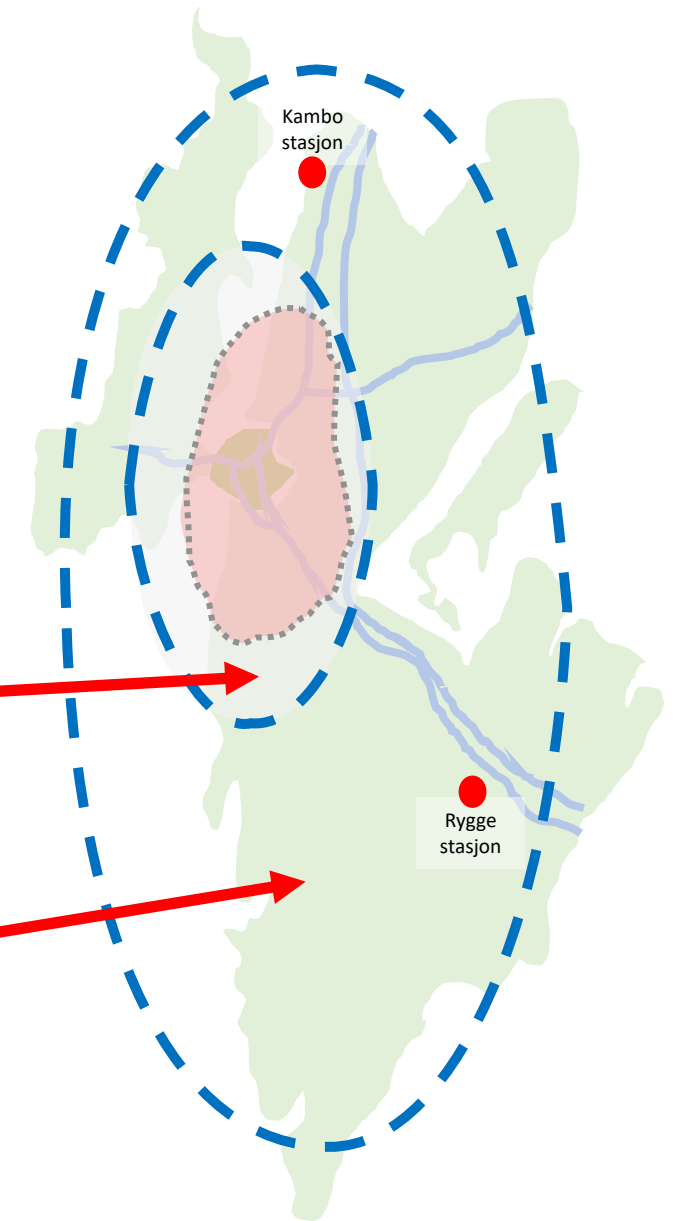
- bedre busstilbud (økt frekvens / lavere takster bl. a.)

For arbeidsreisende som pendler ut av Moss:

- bedre togtilbud (særlig Halmstad/Rygge st.)
- et busstilbud som korresponderer med toget

I indre områder:
Forbedret busstilbud
+ gang-/sykkeltiltak

I ytre områder:
Forbedret busstilbud
+ økt togtilbud



Byspredning – den økonomiske avstanden mellom bolig og arbeidssted

- Arealbruk er viktig for transportvolumet og transportmønstre

Arealdelen av kommuneplanen (KPA) kan redusere eller øke transportveksten

- Byspredning er initiert av ubalanse mellom privat- og samfunnsøkonomiske kostnader

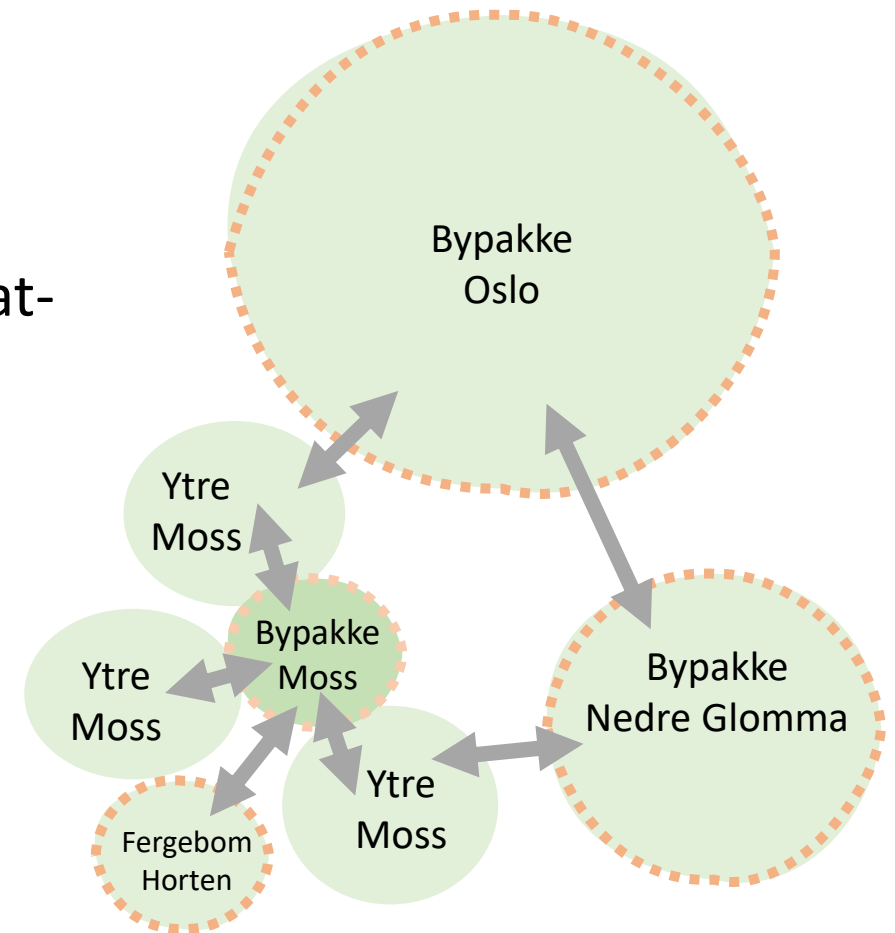
Lave distanseavhengige avgifter bidrar til at Mossregionen spres

- Transportkostnadene henger sammen med arealbruk

Bypakke-virkemidler vil øke distansekostnadene for biltrafikken

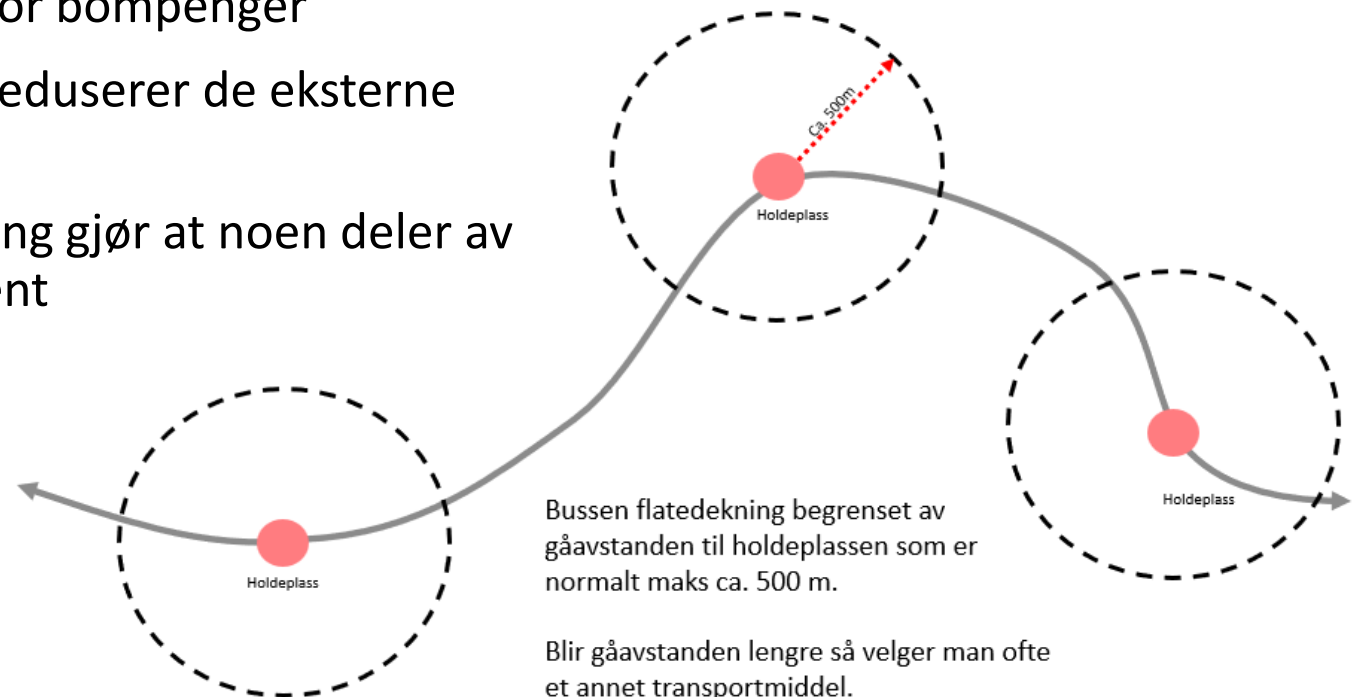
- Byspredning er kostbar å betjene for det offentlige

Bypakke vil føre til at sentrale områder i Moss vil bli mer økonomisk attraktive og usentrale mindre



Kollektivtransport

- Kjøp og subsidiering av kollektivtransporttjenester er ett virkemiddel for å flytte trafikk fra personbil til kollektiv
- Bedre kollektivtransporttilbud kan redusere fordelingsvirkningene og aksepten for bompenger
- Overgang fra personbil til kollektiv reduserer de eksterne virkningene av bommer
- Lav befolkningstetthet og byspredning gjør at noen deler av Moss blir lite effektivt kollektivbetjent



Bypakke-utredning våren 2025

Mulighetsstudie

- Prosjektpakke med grove kostnadsoverslag
- Trafikkvurderinger
- Mulighetsrom for finansiering
- Geografiske rammer og mulig bomplassering
- Bomsatsnivå



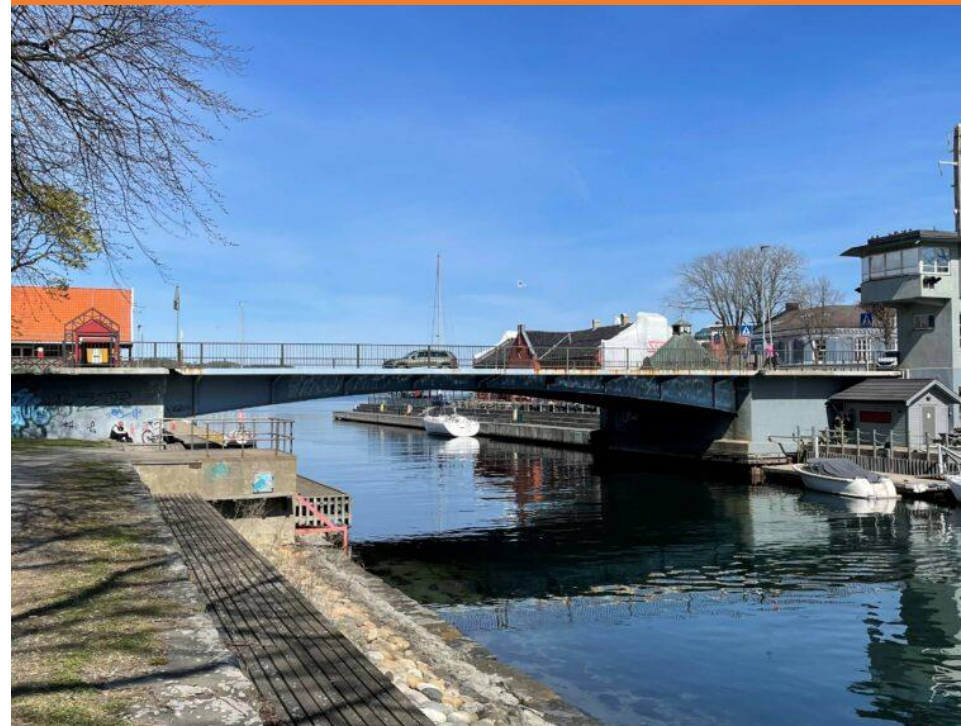
Planlagt arbeid

Arbeidsgruppemøter

- Moss kommune, Miljøløftet Moss, Fylkeskommune og Statens vegvesen
- Møter annenhver uke – oppstart 6. desember 24

Koordineringsmøte

- 21. januar 25



Prosessen videre

	Når	Hvem	Hva
Prinsipp-vedtak 1	Mai 2025	Kommune- styret	Prosjektpakke bypakke
Prinsipp-vedtak 2	Juni 2025	Fylkes- tinget	Vedtak om å utrede bompenger/prosjektpakke/ finansiering
Folke- avstemming	Sept. 2025	Valg	Ja/nei – bompenger
Prinsipp-vedtak 3	Okt. 2025	Kommune- styret	Nytt kommunestyrevedtak etter folkeavstemning

